

Nieuwsbrief

Uitgave: Vereniging Konstantin Paustovskij

Redactioneel bij Nieuwsbrief # 14, november 2008

Rusland mag zich verheugen in een enorme belangstelling. Of het nu gaat om de hedendaagse geschiedenis of de geschiedenis van 's lands verleden, om een beeld van de politieke en economische toekomst, om de inwoners van al die zo enorm van elkaar verschillende en uitgestrekte gebieden, of om de kunst en literatuur: vanuit iedere uithoek doen allerlei correspondenten verslag en leveren zij hun commentaar. Zie bijvoorbeeld de uitzendingen van "Russia - A journey with Jonathan Dimbleby". Lees bijvoorbeeld de artikelen van correspondent Michel Krielaars van NRC-Handelsblad; literaire juweeltjes op zich. En er is nog zoveel meer. Wij zien en lezen alles wat wij maar onder ogen krijgen.

Daarnaast bezitten Paustovskij-liefhebbers het voorrecht alles wat maar verschijnt van of over deze (be)schrijver van de Russische samenleving in zijn eigen tijd, te willen verslinden. Leden van onze vereniging lezen en bespreken zijn werken en zelfs is er een biografie door eigen leden vertaald! Lees, lees, lees deze nieuwsbrief en droom over

Else van Lammeren

Inhoud #14

- nieuwsbulletin
- Paustovskij leesclub
- Paustovskij en de Russische taal
- Hans Boland over St Petersburg
- biografie Konstantin Paustovskij
- bestuursberichten
- verenigingswinkel
- boeken en websites
- colofon

NIEUWSBULLETIN

BIJEENKOMST 30 NOVEMBER

Zoals u al in de mail van Mieke Jansen hebt kunnen lezen komt de vereniging op zondag 30 november 2008 om 14:00 uur bijeen in Oegstgeest. Voor deze bijeenkomst zijn we bij Gijs Geertzen en zijn vrouw te gast. Het adres is Terweeweg 68, 2341 CT Oegstgeest. Wil iedereen die van plan is naar Oegstgeest te komen dat even aan Gijs doorgeven, per e-mail gjmgeertzen@zonnet.nl of telefonisch 071 – 517 63 56. Met openbaar vervoer is de Terweeweg goed bereikbaar vanaf station Leiden CS (uitgang Noord /LUMC) met Connexxion bus 31 richting Katwijk, vertrek 13.54 uur, aankomst halte De Kempnaerstraat 13.57uur. Vandaar is het een paar minuten lopen naar huize Geertzen. Spreker van deze middag is de schrijver en slavist Hans Boland. Zijn voordracht zal ongeveer een uur duren, met eventuele uitloop voor discussie en vragen, en is getiteld:

Waarom een mens van de Russische literatuur houdt

Hans Boland (1951) promoveerde op poëzie van Anna Achmatova, die hij in het Nederlands vertaalde. Daarnaast vertaalde hij poëzie van Goemiljov en Rijn, Lermontovs novelle “De held van onze tijd” en Poesjkins novellen in versvertellingen. Van 1992 tot 1996 woonde Boland in Sint-Petersburg, waar hij als docent aan de universiteit verbonden was. Naar aanleiding van deze periode schreef hij de stadsbiografie 'Sint-Petersburg onderhuids' (2003) en “Mijn Russische ziel” (2005). In 2007 verscheen een nieuwe bloemlezing van het werk van Achmatova, samengesteld en vertaald door Boland.

PAUSTOVSKIJ-LEESCLUB

De Paustovskij Leesclub bestaat sinds november 2006. In de afgelopen twee jaar kwamen we in principe om de twee maanden samen bij Arie van der Ent, vertaler Russisch in Rotterdam. Met negen deelnemers is de tafel bij Arie volledig bezet.

We bespraken zes delen van de *Herinneringen*, gevolgd door *De gouden roos*, *De romantici*, *Afscheid van de zomer*, *De Zwarte Zee* en *De Baai van Kara-Bogaz*.

Hein Leffring deelde het door hem verzamelde register op persoonsnamen uit de *Herinneringen* met zijn dankbare medelezers. Netty van Rotterdam en Ivan Aguzzoli hebben zich aan de vertaling van een biografie van Paustovskij gezet tijdens deze periode. Hierover meer elders in deze nieuwsbrief.

Op de agenda voor maart 2009 staat *Kolchis* van Paustovskij. Omdat de Nederlandse KP-vertalingen daarmee zo goed als uitgeput zijn, buigen we ons ook over werk van schrijvers met wie Konstantin Paustovskij contact had of over wie hij schreef, te beginnen met *Vervloekte dagen* (1925) van Ivan Boenin.

Mieke Jansen

INGEZONDEN STUKKEN

PAUSTOVSKIJ EN DE RUSSISCHE TAAL

In bijna al zijn literair-politieke geschriften van na 1953 heeft Paustovskij over de schoonheid van de Russische taal geschreven en voor haar zuiverheid gestreden. In het artikel uit 1960, “Het levende en het dode woord”, waarschuwt hij voor het gevaar dat het levendige en lichte Russisch vervangen dreigt te worden door zoals hij het noemt ‘spreekafval’ en geeft daarvan

voorbeelden met de bureaucraten- en ambtenarentaal zoals men die aantreft in kranten (vooral provinciale kranten) en in radio- en televisie-uitzendingen.

Vanaf 1953 heeft Paustovskij zich permanent ingezet voor de rehabilitatie van dode en levende schrijvers, die tot die tijd in sterke of mindere mate werden doodgezwegen. In het geval van de rehabilitatie van zijn vriend en voorbeeld Izaak Babel vervulde hij een voortrekkersrol. Maar hij schreef in deze periode ook over (o.a.) Achmatova, Bagritski, Blok, Boelgakov, Boenin, Tsvetajeva, Fraerman, Gecht, Grin, Koeprin, Olesja en Prisjvin. Zijn poging in 1944, toen Olesja's literaire werken niet meer gedrukt werden, om deze grote schrijver onder de aandacht te brengen, was indertijd mislukt. Paustovskij verwerkte in de roman, "Der Rauch des Vaterlandes", een schrijver met de naam Lobatsjev. In de naam van deze romanfiguur, zit de naam van Olesja verscholen. Lobatsjev verblijft evenals Olesja in Odessa, hij heeft net als Olesja 'een groot handschrift' en schrijft, evenals Olesja, iedere dag een stukje. Deze roman verscheen echter pas in 1964 en het verband met Olesja kon dus niet eerder worden gelegd.

In zijn laatste cultuurpolitieke artikel met betrekking tot de vijftigste verjaardag van de Oktoberrevolutie uit 1967, "De toekomst van onze literatuur" klaagt Paustovskij dat in de 'beruchte jaren': "boeken waarvan de kunstzinnige waarde nihil is (...), tot de prachtigste uitingen van onze literatuur zijn verklaard, terwijl geweldige literaire werken niet werden gedrukt en nu met een kwart eeuw vertraging verschijnen." Als voorbeeld noemt hij Boelgakov en Platonov.

Dit zijn enkele voorbeelden van de wijze waarop Paustovskij zich in de jaren 1953-1968 heeft ingezet om zoals hij noemde: "die witte vlekken op de kaart van onze literatuur weer in te kleuren".

Vertaling Else van Lammeren

Uit: W. Kasack "Der Stil Konstantin Georgievic Paustovskijs"
(Slavistische Forschungen 11)" Köln/Wien: Böhlau 1971. 369 S.

TUSSEN GRUWEL EN GLORIE

*Vertaler Hans Boland over Sint Petersburg,
een interview door Hellen Kooijman*

Hans Boland is vertaler van Russisch proza en poëzie. Hij woonde en werkte meer dan vijf jaar van zijn leven in Sint Petersburg. Een gesprek over een fascinerende stad, waar gruwel en glorie naadloos in elkaar overgaan en waar 'de mens slechts dient als versiersel'.

Zijn huis in Amsterdam is klein; een pijpenlade waar net een oud houten bureau en een ronde tafel inpassen. Tegen de muur staan plafondhoge kasten, boordevol boeken, de meeste in het Russisch. Natuurlijk. Boland laat een foto zien van zijn tweede huis in Sint Petersburg. Het toont een klassiek ingerichte, grote en opgeruimde woonkamer in een statig pand. Buiten voor de woning glinstert de Mojka. Een sprookjesachtig bruggetje verbindt de twee straten aan weerszijden van de gracht. Boland vindt het zelf het mooiste plekje van Sint Petersburg. "Die pastelkleuren van de huizen, dat gelige licht over de gracht. En het is er heel stil omdat er bijna geen auto's rijden. Als ik in mijn kamer daar zit, 's nachts, alleen met de stilte, dan voel ik me prettig."

Dostojevski

Hans Boland kwam voor de eerste keer in Sint Petersburg in 1972. Hij had drie jaar Russisch gestudeerd, maar was nog nooit in Rusland geweest. Hij ging een maandje naar Moskou en daar achteraan plakte hij vier dagen Sint Petersburg. "Ik was 21 en enorm gefascineerd door

Dostojevski. Met name door zijn roman “Misdad en straf”, die toen nog “Schuld en boete” heette. Dostojevski is ook de reden dat ik Russisch ben gaan studeren.”

De stad van de schrijver overrompelde hem. Niet de schoonheid van de blauwwitte keizerlijke gebouwen en het nevelige licht over de Neva, zo vaak genoemd in toeristengidsen. “Ik vond het een verloederde, grijze stad. En alles viel uit elkaar. Heel armoedig eigenlijk.”

Toch stonden daar ook die glorieuze tsaristische gebouwen, de indrukwekkende Hermitage, de metershoge bronzen beelden van Peter de Grote. “Sint Petersburg is een keizerstad, heel harmonieus gebouwd. Als je door de straten loopt zie je die prachtige façades. Een waar kunstwerk. Maar tegelijkertijd is die stad ook gruwelijk. Tienduizenden Russen zijn bij de bouw ervan omgekomen. Nog meer Russen sneuvelden in de tsaristische tijd door ziektes, zoals malaria, en in latere tijden door de wrede dictatuur. En dat voel je als je door de straten wandelt. Als mens ben je in die stad volkomen nietig. In Sint Petersburg is een mens slechts versiering. Daar is de mens er voor de stad en niet andersom.”

De gruwel en de glorie, juist de combinatie daarvan vindt Boland zo fascinerend. Het zijn twee extremen die in de Nevastad verankerd liggen. En nu, dertig jaar na zijn eerste bezoek, is dat eigenlijk niet veranderd. “President Poetin, die Sint Petersburg als geboortestad heeft, doet het ook weer. Die bouwt nu het achttiende-eeuwse Konstantinov-paleis, het vroegere buitenverblijf van de Romanovs, om tot staatspaleis. Een kolossaal paleis wordt dat. Wederom ontzagwekkend, glorieus. Maar als mens tel je nog steeds niet. Als in Sint Petersburg een groep jongens een steen door de ruit van je woning gooit, kun je niets doen. Naar de politie gaan maakt het alleen maar erger. Nog steeds.”

Macaber

Boland was afgelopen zomer drie maanden in Sint Petersburg om de beschrijvingen in zijn nieuwe boek ¹ nog eens na te lopen. Hij schreef het in winters Amsterdam. “Maar in mijn gedachten waren de Petersburgse gebouwen, straten en bruggen toch anders dan in werkelijkheid. Dus ben ik teruggegaan om alles te controleren.”

Zijn boek is in feite een biografie van de stad, legt hij uit. Hij koppelt bepaalde historische periodes aan gebouwen en plekken. 'Als ik schrijf over de tijd van Catharina de Grote, wandel ik in het boek naar gebouwen en plekken die daarmee te maken hebben, zoals het Smolnyklooster, waarin Catharina in 1764 de eerste meisjesschool van Rusland vestigde. In die zomermaanden ontdekte hij zelfs weer nieuwe dingen. “Tegenover de Admiraliteit, waar vroeger het Dzjerzjinski-museum was, is nu een museum voor de politieke politie ingericht. Het is heel klein, heeft slechts drie kamers. In de eerste staat de tsaristische politie centraal. In de tweede de politieke politie in de negentiende eeuw. In de derde de twintigste eeuw.” Ook in dit museum trof hem weer die tweeslachtigheid. “Het is natuurlijk afgrijselijk wat er is aangericht door de geheime politie. En als ik zou moeten kiezen tussen Hitler en Stalin zou ik daarom denk ik voor de eerste kiezen.” Toch, registreerde Boland enigszins verbaasd dat het museum nauwelijks aan die wreedheid refereert. “Je zou verwachten dat in de derde kamer de Stalintijd uitgebreid aan de orde komt. Maar van de grote terreur is niets terug te zien. Wel gaat het over terrorismebestrijding en Russische oorlogshelden in Tsjetsjenië.” Wat op hem wellicht nog meer indruk maakte was de houding van de jongen die hem rondleidde. “Het was een jongen van een jaar of 18, in een keurig pak. Hij was duidelijk trots op het museum. Op de brownings die er hingen, het sigarettenpijpe van Dzjerzjinski. Dat maakte de sfeer voor mij wat vreemd, macaber bijna.”

Terug naar Dostojevski, want ook daar is die duistere kant op elke pagina aanwezig. “Angstaanjagend is een kernwoord in de literatuur van Dostojevski. En dat heeft alles met

Sint Petersburg te maken. Dostojevski zou over geheel andere zaken hebben geschreven als hij bijvoorbeeld in Moskou zou hebben gewoond.

¹ "Sint-Petersburg onderhuids, een stadgids" (Amsterdam 2003)

Die nauwe trappen en donkere steegjes en dat gure klimaat in Sint Petersburg bepalen de geestelijke gekte in zijn boeken."

Licht

Boland is ook bezig met de vertaling van de werken van Aleksandr Poesjkin, de schrijver die in Rusland nog steeds op nummer één staat. Poesjkin, die de meeste jaren van zijn leven in Sint Petersburg woonde, is volgens Boland een tegenhanger van Dostojevski. 'Poesjkins poëzie is licht en vrolijk, heel helder. Bij hem spelen individualiteit en vrijheid een grote rol. Hij wordt nu door Russen vaak geprezen, omdat hij het prototype van de goede christen zou zijn en daardoor ook heel erg Russisch. Maar ik vind dat bijna blasfemisch. Poesjkin is juist ontzettend westers. Wellicht dat de schrijver daarom voor Russen als de spil van de Russische cultuur wordt gezien. Omdat hij de andere kant vertegenwoordigt. Niet het duistere maar de lichte. Boland hoopt over veertien jaar alle werken van Poesjkin vertaald te hebben. Dat doet hij voor het grootste deel in Amsterdam. Want permanent in Sint Petersburg wonen, dat ziet hij niet zitten. "Het is een unieke stad die je gezien moet hebben. Maar om er te wonen is loodzwaar. Als je eenmaal in Sint Petersburg hebt gewoond, word je nooit meer zo vrolijk als je daarvoor was."

Dit artikel verscheen in oktober 2002 in PROSPEKT

K. G. PAUSTOVSKIJ, KRONIEK VAN LEVEN EN WERKEN

Samengesteld door I. I. Komarov uit: De tijd van de grote verwachtingen, novellen, dagboeken, brieven. Deel 1, blz. 7-24, DEKOM 2002.

Vertaling van J. van Rotterdam en I. Aguzzoli, Ridderkerk/Rotterdam november 2007.

Deze vertaling is uitsluitend voor gebruik door de leden van de Paustovskij leesclub en de Vereniging Konstantin Paustovskij (niet geautoriseerd).

Wij presenteren enkele pagina's uit het manuscript van totaal 15 pagina's:

31 mei 1892

Geboren in Moskou in het gezin van een ambtenaar en voormalig onderofficier tweede klasse. Opa van vaderskant, Paustovskij-Sagajdatsjnyj, afstammend van Zaporozje-kozakken was met een Turkse vrouw getrouwd: het geslacht stamt af van de hetman Peter Sagajdatsjnyj. Het geslacht Vysotsjanskij van moederskant had Poolse en Tsjechische wortels.

1898

Verhuizing van de familie naar Kiev in verband met een nieuwe dienstbetrekking van zijn vader als hoofd van de administratie bij het directoraat van de Zuidwestlijn.

1904

Toegelaten tot de eerste klas van het Eerste Klassieke Gymnasium van Kiev.

1906

Het gezin valt uiteen, vader vertrekt.

Zomer

Vakantie in het zuiden; eerste kennismaking met de Zwarte Zee, reis per stoomschip van Odessa naar Aloepka.

1909

Toegelaten tot de zesde klas van het gymnasium in Brjansk. Het gezin verblijft bij de broer van zijn moeder, N.G. Vysotsjanskij, hoofd van het Arsenaal van Brjansk.
Eerste gedichtenexperimenten.

Moeder verhuist met dochter Galja en zoon Vadim naar Moskou; Vadim wordt toegelaten tot de universiteit A. Sjtsjanjavskij.

1910

Keert terug naar het gymnasium van Kiev, verblijft in een deel van een appartement en voorziet in zijn onderhoud met vertaalwerk; broer Boris studeert aan het polytechnisch instituut van Kiev.

1911

Dood van zijn vader, die wordt begraven in het dorp Gorodisjtsje niet ver van de plaats Belaja Tserkov.

Verhuist naar zijn grootmoeder V.I. Vysotsjanskaja wonende in de Bogooetovskastraat in Kiev.

De schoolvakantie in Polesië geeft materiaal voor het eerste verhaal en hoofdstuk XXX *De herberg aan de Braginka* uit *Verre Jaren* (1945), een autobiografisch verhaal over zijn kindertijd.

1912

Kerstvakantie in Moskou bij zijn moeder.

Voltooit het gymnasium.

Augustus

Toegelaten tot de Keizerlijke Universiteit Cv. Vladimir van Kiev bij de natuurwetenschappelijke afdeling van de faculteit voor fysica en wiskunde.

Publicatie van zijn eerste verhaal *Na vode* (Aan het water) in het geïllustreerde tijdschrift *Ogni* (Lichten).

1913

Overstap naar de afdeling filosofie van de faculteit voor geschiedenis en filologie.

Publicatie van het verhaal *Tsjetvero* (Viertal) in het maandblad voor jongeren *Rytsar* (De Ridder).

1914

Toegelaten tot de Keizerlijke universiteit van Moskou. Hij verdient bij als conducteur en bestuurder van de Moskouse tram.

1915

Deelname aan de Eerste Wereldoorlog als ziekenoppasser in het veldhospitaal van de Pan-Russische Unie van Steden en daarna bij het medisch voedselpunt van het leger.

Kennismaking met Ekaterina Stepanovna Zagorskaja, zuster van barmhartigheid, zijn toekomstige vrouw.

Beide oudere broers overlijden aan het front.

Publicatie van het essay *Pisma c vony* (Brieven over de oorlog) in de krant *Vjatska retsj* (Vjatska spraak).

Zomer

Vergezelt de hospitaaltrein van de spoorlijn van Odessa tijdens reparatiewerkzaamheden.

1916

Ontslag uit het leger; hervatting van de studie aan de universiteit.

26 augustus

Trouwt met Ekaterina Stepanovna, die is afgestudeerd aan de kerkelijke school van Rjazan en aan de Hoge vrouwenstudies van de universiteit van Moskou; huwelijksinzegening in het dorp Podlesnaja Sloboda, in het vaderland van de bruid.

Werkt op de fabriek van Gustav List NV als goederenontvanger bij de afdeling Artillerieadministratie; dienstreis als uitvoerder naar Ekaterinoslav, Jozovkoe, Taganrog; kort verblijf bij Ekaterina Stepanovna in Sebastopol, die les geeft aan een handelschool. Begint aan de roman *Mertvaja zyb* (Levenloze deining), die na 19 jaar uitgegeven wordt onder de titel *Romantici*. De heldin in de roman *Chatidzje* is geïnspireerd op Ekaterina Stepanovna.

We maken een sprong naar het laatste deel van deze biografie:

1966

Februari

Gezamenlijke oproep met A. Sacharov, I. Tamm, V. Nekrasov, V. Tendrjakov, K. Tsjoekovski aan L.I. Brezjnef van het Centraal Comité van de partij in verband met de ontoelaatbare poging tot rehabilitatie van Stalin.

Verzoek aan het gerechtshof, dat de zaak van Andrej Sinjavskij en Joeri Danieli behandelt, om een literaire analyse naar het anti-sovjet gehalte in het werk van de beschuldigde schrijvers in te stellen.

De zaak is bij de aanvang reeds geweigerd.

Beëindiging van de overeenkomst met Sovjet-schrijvers na de uitgave van het vierde deel van het verzamelwerk in acht delen.

Maart

Verblijft in het sanatorium Nizjnaja Oreanda en in het schrijvershuis in Jalta.

Mei

Publicatie bij Izvestija van de novelle *Villa Borghese* en het essay *Ogni La-Mansja* (De lichten van La Mancha).

Oktober

Zorgen over de publicatie van de postume bewerking van de dagboeken van Vsevolod Ivanov *Oezjginskij Krjempl*.

In het schrijvershuis van Jalta wordt het werk voortgezet met het zesde autobiografisch boek met de voorlopige titel *Ladoni na zemlje*.

Uitgave bij Sovjet Rusland in twee delen van het zesde boek uit *Het verhaal van een leven*.

Vorbereiding van de uitgave bij Iskoestvo van *Knigi o choedozjnikach* (Boeken over kunstenaars).

1967

Januari

Verblijft met zijn vrouw in het schrijvershuis in Jalta.

Februari

Publicatie in het tijdschrift *Vokroeg svjeta* (De wereld rond) van *Dorogi Genricha Gejne* (Waarde Heinrich Heine), zijn laatste essay.

Ondertekening tijdens zijn vierde presidium van het Schrijverscongres van een oproep ter ondersteuning van de schrijver A.I. Solzjenitsyn voor de afschaffing van de censuur. Onder 83 ondertekenaars zijn V. Tendrjakov, G. Baklanov, V. Soloechin, B. Mozjaev, V. Bykov, B. Okoedzjava...

In het Centraal ziekenhuis van het Kremlin treedt een verslechtering van zijn gezondheid op.

31 Mei

Viering van zijn vijfenzeventigste verjaardag en 50 jaar schrijverschap. Feest bij het Huis van schrijvers en dichters ter viering van deze datum zonder de jubilaris vanwege ziekte. Alle toespraken worden op verzoek van K.G. Paustovskij opgenomen op een bandrecorder. Uit een brief van Aleksandr Solzjenitsyn aan Veniamin Kaverin, ceremoniemeester van de avond: "Wij, alle aanwezigen, zijn verrukt over Uw rede voor het jubileum van Konstantin Georgievitsj. Het klonk alsof deze bijeenkomst tien jaar later werd gehouden."

Juni

Opname in het Centraal ziekenhuis van het Kremlin bij een beginnend hartinfarct.
Uitgave bij Sovjet-schrijver van het boek *Naedine s osenjoe* (Bij elkaar in de herfst).

September

Opname in het Centraal ziekenhuis van het Kremlin in verband met verslechtering van de toestand van zijn hart.

November

Onderscheiden met de prijs genoemd naar de Pool Vlodzimezj Petsjak, van het genootschap van katholieken "PAX".

1968

Januari

Verkrijgt van de overheid van Taroesa het diploma en de titel "Eervol burger van Taroesa".
Opname in het Centraal ziekenhuis van het Kremlin na verslechtering van zijn algemene toestand.

Maart

Krijgt toestemming om de graad van doctor in de letteren van de Princetown universiteit te accepteren.

Als eerste van Russische schrijvers onderscheiden met de titel "Eervol lid van Academie van wetenschappen en literatuur van de stad Mainz".

April

In Peredelkino.

Opname in het Centraal ziekenhuis van het Kremlin na ernstige verslechtering van zijn toestand.

10 juni

Dicteert aan zijn vrouw zijn laatste verhaal.

15 juni

Telefoongesprek met A. Kosygin, voorzitter van de Sovjetministeries met het verzoek Joeri Ljoebimov, theaterregisseur van het theater in Taganki, te beschermen tegen de willekeur van de ambtenaren die verantwoordelijk zijn voor de literatuur.

14 juli

Opname in het Centraal ziekenhuis van het Kremlin met een nieuw infarct, crisis en overlijden.
Op het bureau van de schrijver wordt een brief gevonden voor de erfgenamen met het verzoek zich te ontfemen over het lot van zijn naasten. Daarin zijn regels die in zekere mate als zijn literair testament zijn: "We hebben op deze aarde gewoond. Geef haar niet in handen van vernietigers, platvloerse kerels en leeghoofden. Wij, nakomelingen van Poesjkin, zijn er verantwoordelijk voor."

17 juli

Rouwbeklag in het Centraal ziekenhuis, begrafenis op het kerkhof van de stad Taroesa.

LEGENDA

- 1) Titels, tijdschriften, kranten en uitgevers zijn *cursief* geschreven.
- 2) Alle citaten staan tussen dubbele aanhalingstekens.
- 3) Bij de reeds in het Nederlands vertaalde werken van P. wordt geen transliteratie van de Russische titel vermeld.
- 4) Bij Russische titels die nog niet vertaald zijn is gebruik gemaakt van de Nederlandse transliteratie.

BESTUURSBERICHTEN

Na een veel te lange tijd komen we eindelijk weer eens bij elkaar als leden van de vereniging. Dat heeft vele oorzaken gehad. Gelukkig kunnen we nu op 30 november een nieuwe start maken en het licht laten schijnen over een aantal zaken en voornemens. De veranderingen in het bestuur zijn al elders vermeld in de Nieuwsbrief maar moeten toch nog wel bevestigd worden door de leden. Het lijkt ook nodig nadrukkelijk aandacht te besteden aan de website die nog maar steeds niet van de grond wil komen wegens content zoals dat heet. Natuurlijk zal de reis aan de orde gesteld worden. Dat alles kan besproken worden na de voordracht van Hans Boland die ons ongetwijfeld zal weten te prikkelen en ons nieuwe impulsen zal geven voor de toekomst.

Hein Leffring

CONTRIBUTIE

De contributiebetalingen druppelen geleidelijk aan binnen bij de penningmeester, maar heel veel leden dienen hun geldelijke bijdrage voor dit jaar nog te leveren! Wenst u niet langer lid te blijven van de vereniging wilt u dit dan duidelijk kenbaar maken aan het secretariaat. Niet betalen is dus niet voldoende! Natuurlijk roepen we iedereen op lid te blijven nu er zoveel interessante plannen op stapel staan!

U kunt de contributie van € 16,00 overmaken op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij onder vermelding van het jaar (de jaren?) waar u voor betaalt. Belgische leden kunnen hun contributie voldoen via Ria Verbergt.

NIEUWE PENNINGMEESTER

Begin dit jaar is Maartje van der Wiel in functie getreden als de penningmeester van de vereniging. Zij is de opvolger van Anna Bakker die wij nogmaals willen danken voor haar jarenlange inzet als onze penningmeester. Maartje is één van de reizigers van het eerste uur; ze nam dus deel aan de legendarische reis naar het platteland van de Oekraïne en hoorde ook bij de oprichters van de Vereniging kort daarna. Vervolgens woonde Maartje een tijdlang in Frankrijk in Bretagne, maar nog niet zo heel lang geleden keerde ze terug naar Nederland. We zijn blij dat ze opnieuw een bijdrage wil leveren aan het bestuurswerk van de vereniging.

Hein Leffring, voorzitter en Leen Stout, secretaris.

IN MEMORIAM

In memoriam Dirk Horinga [Den Haag 4-3-1919 - Amsterdam 13-9-2008]

Met leedwezen ontvingen wij het bericht dat Dirk was overleden. Hij was mede-oprichter van onze Vereniging.

Wie Dirk gekend heeft zal hem niet licht vergeten. Zeker niet degenen die hem mee mochten maken op onze eerste Paustovskijreis van Kiev naar Odessa. Dwars door het platteland van Oekraïne, met o.a. een bezoek aan Goroditsje waar ooit het familiehuis van de Paustovskij's stond. (Zie: Verre jaren) en waar we zeer gastvrij ontvangen werden door ongeveer het hele dorp.

Zonder blikken of blozen bracht Dirk – voormalig hoogleraar economie – de nacht door op het stro onder een met gaten doorschoten tentdoek dat tussen een paar berkenbomen was gespannen.

Ook tijdens de lange reis over de Krim van Simferopol, via Sebasopol en Jalta, helemaal langs de kust naar Kertsj en vandaar weer helemaal terug en met de nachttrein naar Odessa om daar de boot te nemen naar Istanboel, was hij erbij en deed volop mee ondanks zijn leeftijd.

Met volle teugen genoot hij , dol op blinjies met zure room en kaviaar, besprenkeld met minstens 100 gramm (100 gr) wodka.
Geweldig! Een grote – niet alleen fysiek – en grootse, flamboyante man; warm, innemend, een beetje excentriek, maar dat maakte hem juist zo bijzonder.
Ik had graag gezien dat hij nog lang bij ons was gebleven.

Hein Leffring

VERENIGINGSWINKEL

Een van de activiteiten van de Vereniging Konstantin Paustovskij is, in samenwerking met diverse partijen, het uitgeven van publicaties in de vorm van boekjes, video of DVD. Er is intussen al een flinke verzameling aan het groeien waarvan ik nog eens een opsomming zal geven. Al deze artikelen kunnen via de vereniging worden besteld.

REISVERSLAG / DAGBOEK OVER DE REIS NAAR GEORGIE

Ria Verbergt presenteerde op de bijeenkomst in Hilversum de definitieve versie van haar dagboek met foto's over de reis naar Turkije en Georgië. Mensen die belangstelling hebben voor dit reisverslag kunnen dat kenbaar maken middels een briefje of mailtje. De prijs is € 15,00 plus verzendkosten. Stuur een bericht naar kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of naar Redactie Vereniging Konstantin Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg.

FOTOBOEKJE PAUSTOVSKIJ

Het betreft een facsimile uitgave van het mapje met ansichtkaarten over Paustovskij dat door de directrice het Paustovskij-museum in Goroditsje aan de vereniging is geschonken tijdens een bezoek aan Oekraïne. Het omslag van dit mapje kaarten met begeleidende tekst, alle foto's en de originele Russische achterkant met opschrift staan afgedrukt in het boekje, voorzien van een Nederlandse vertaling door Arie van der Ent.
Het boekje is uitgegeven door uitgeverij Poliphili uit Antwerpen (Ria Verbergt en Werner de Bondt) en kost in de winkel € 14,90. Leden van de vereniging kunnen het boekje bij het secretariaat bestellen voor € 10,-. Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van ... keer € 10,- + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij onder vermelding van “ ... exemplaren Fotoboekje Paustovskij”.

FILM KARA BOGAZ

Het scenario voor Kara Bogaz werd destijds door Paustovskij zelf geschreven en is in de dertiger jaren verfilmd. De film is door een speling van het lot nooit in roulatie gebracht. Het is evenwel een prachtig voorbeeld van de sovjetfilm uit die tijd. Vol arbeidersheroïek en geloof in een betere toekomst. Een prachtig document. De film Kara Bogaz is voorzien van Nederlandse ondertiteling. Arie van der Ent vertaalde alle teksten. Uitgeverij Poliphili (Werner de Bondt en Ria Verbergt) vervaardigde een gemonteerde versie van de film en de vertalingen en het geluid is beter gesynchroniseerd met het beeld.
De film Kara Bogaz is nu te koop op video voor € 16,- en op DVD voor € 32,-. Bestellen bij kees.tortuca@home.nl of info@atelierdebondt.be of bij Redactie Vereniging Konstantin

Paustovskij, Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg of door het overmaken van het verschuldigde bedrag + € 2,50 verzendkosten op rekening 356530388 ten name van de Vereniging Konstantin Paustovskij onder vermelding van "Kara Bogaz", video en/of DVD en het aantal exemplaren.

BOEKEN EN WEBSITES

Boekentips door Hein Leffring:

Johan de Boose: "Het geluk van Rusland. Reis naar het eenzaamste volk op aarde"

Meulenhoff/Manteau 2008 ISBN 9789085420903 € 22,50

Laura Starink: "De Russische kater" Prometheus 2008 ISBN 9789044610949 € 17,95

Peter d'Hamecourt: "Moskou is een gekkenhuis" Conserve 2006 ISBN 9054292288 € 17,00

"TSJECHOVS TUIN MET HONDERDEN ROZEN"

Column van Hans Janssen, 15 juli 2008 © Volkskrant

Een plek kan veel vertellen. Kruip dichterbij de kunstenaar door zijn sporen te volgen. Een serie met tips voor een extra afslag. Vandaag: de witte villa van Anton Tsjechov.

Meteen al bij het binnengaan van de eerste kamer is het raak: daar staat hij, de samowaar, de Russische theeketel die in bijna al zijn toneelstukken prominent op het podium staat. De samowaar als symbool voor de Russische melancholie, de lotsverbondenheid van de familie, de plek waar even het bakkie troost gebruikt kan worden.

In deze kamer heeft Anton Tsjechov (1860-1904) gewoond en gewerkt, en getoed over zijn toneelstukken en personages. De Witte Villa, zo noemde hij zijn zomerhuis in Jalta op de Krim aan de Zwarte Zee. Een uit hout opgetrokken en wit geschilderd huis met een roze veranda. Op aanraden van zijn arts verbleef Tsjechov gedurende de laatste vijf jaar van zijn leven regelmatig op de Krim, omdat het klimaat daar heilzaam was voor zijn zieke longen. Tegenwoordig valt de Krim onder Oekraïne, maar in Tsjechovs tijd was het de goudkust van het grote Russische rijk. De plek waar de welgestelden en culturele elite uit Moskou naar toe gingen om uit te rusten. Nu is het huis een klein museum dat op afspraak bezocht kan worden.

'Het is hier mooier dan in de Franse Riviera. Maar verder is het hier rampzalig. Er is geen cultuur. Russische kuuroorden zijn vreselijk arm, en daarom zo saai. Tergend saai.' Dat schreef Tsjechov in een brief aan zijn familie. Om er toch nog wat van te maken, stortte hij zich op de inrichting van de tuin. Als rozenliefhebber plantte hij eigenhandig honderd verschillende soorten, naast cipressen, palmen, magnolia's en amandelbomen.

De oude dame die de geïnteresseerde gast meeneemt op haar rondgang door de villa, opent met bibberende hand maar toch een beetje plechtig de deur. Alsof de grote schrijver zich daarachter nog ergens bevindt. Het meubilair staat er nog net zo als toen Anton Tsjechov op 1

op 1 mei 1904 het huis verliet om op reis te gaan naar Zuid-Duitsland, waar hij op 2 juli zou sterven. Zelfs de schilderijen zijn niet verhangen.

Maria Tsjechov, de zuster van de schrijver is 94 jaar geworden en heeft de villa tot 1957 beheerd. Nu wordt die taak vervuld door vrijwilligers die met compassie door het huis stiefelen. Negen kamers telt het, een voor Antons moeder, een voor zijn zuster, en een voor zijn vrouw, actrice Olga Knipper. Verder een logeerkamer, een werkkamer, een slaapkamer, een zitkamer en een eetkamer waarin nog de originele serviezen staan. De witte villa was een toevluchtsoord voor vrienden en familie – ‘Anton was extreem gastvrij’, zegt de rondleidster. In dit huis heeft Rachmaninov piano gespeeld, heeft Gorki in de tuin gezeten. In dit huis heeft Anton gewerkt aan zijn mooiste stukken, aan De Kersentuin, aan Drie Zusters. In Tsjechovs slaapkamer ligt op het bed een laken waarop in rode sierletters de initialen A.T. zijn geborduurd. Pronkstuk van de villa is de oude Ericsson-telefoon, waarmee Tsjechov meer dan een eeuw geleden gesprekken voerde met zijn collega’s in Moskou, en volgens de rondleidster ook met Tolstoj.

Hier rondlopen is een zeldzame ervaring. Verderop in Jalta probeert de badplaats westerse allure te krijgen. Steeds meer toeristen hebben de plaats ontdekt. De verroeste draaimolens en louche restaurants maken langzamerhand plaats voor glanzende eet- en vermaakpaleizen. Maar in deze tuin ruist nog steeds de Japanse rododendron, zoals hij dat meer dan honderd jaar geleden ook heeft gedaan, en Tsjechov er naar luisterde.

colofon

Deze nieuwsbrief is
een uitgave van en voor
leden van de Vereniging
Konstantin Paustovskij
De vereniging stelt zich o.m.
ten doel het werk van
Paustovskij breed onder de
aandacht te brengen.

Redactie-adres
Diepenstraat 52, 5025 MS Tilburg
tel. 013-5451128, fax. 013-5351279
info@keesvandeven.com